

JACQUELINE
KERKHOFFS

COLUMN

Hybride leren toen, nu en straks

***'It takes a village to raise a child'* is een van de eerste zinnen in het vervolgadvies van SPV aan het ministerie van OCW over de actualisering van de beroepsgerichte programma's in het vmbo. Met die zin bedoelen we dat onderwijs niet alleen op school plaatsvindt, maar 'overall'. Vooral beroepsonderwijs kan eigenlijk niet alleen op school plaatsvinden. Werkwijzen, materialen en middelen veranderen immers snel. We willen leerlingen goed voorbereiden op de toekomstige én de huidige beroepspraktijk.**

Tijdens een rondleiding op de T2-campus in Genk zag ik onlangs veel warmtepompen en andere innovatieve technieken, maar ook een serie verwarmingsketels die nog op stookolie werkten. Die ketels worden al lang niet meer nieuw in huizen geplaatst, maar ze zijn op sommige plekken nog wel in gebruik, en moeten dus, als dat nodig is, gerepareerd kunnen worden. Ook dát moeten toekomstige werknemers leren. De huidige beroepspraktijk bestaat niet alleen uit de nieuwste technieken en toepassingen.

'Samen leerlingen opleiden' betekent dat school en bedrijf samenwerken, en dat docent en vakkracht dus de handen ineen-slaan. Dat kan op allerlei manieren, tijdens stages of meeloopdagen bijvoorbeeld, door duaal leren of door de inzet van vakkrachten uit het bedrijfsleven in het onderwijs. Er zijn vast nog veel meer vormen van hybride leren te bedenken. Het lijkt daarbij soms alsof 'hybride leren' iets heel nieuws is. Dat klopt misschien als je alleen naar de termen kijkt: 'hybride leren' of 'hybride professionals'. Eerder gebruikten we termen als 'dual leren' (een bbl-traject) en 'werken met gastdocenten'. 'Hybride leren' klinkt nieuw, maar dient uiteindelijk hetzelfde doel: het bijeenbrengen van onderwijs en praktijk om van elkaar en met elkaar te leren.

In 1978 werkte ik als vormingsleider in een vormingscentrum voor werkende jongeren. Ook daar zochten we al gastdocenten die keuzevakken konden verzorgen. Een coupeuse gaf naailes (ik weet nog hoe je een haakse hoek moet maken in een tailleband) en een timmerman gaf lessen houtbewerking. We organiseerden die lessen niet alleen om gaten op te vullen als we het rooster niet rond kregen, maar vooral om cursisten kennis te laten maken met beroepen die ze zelf misschien uit zouden willen voeren. Beide doelen streven we ook nu nog na met onze hybride docenten. Met één verschil: de situatie op de arbeidsmarkt is veranderd. Het vormingscentrum waar ik werkte, stond in een regio die destijds vanwege de hoge werkloosheid zelfs was opgenomen in het Guinness Book of Records. Gastdocenten waren relatief gemakkelijk te vinden. Op dit moment trekken zowel het bedrijfsleven als het onderwijs aan dezelfde mensen, en is er voor leerlingen in elke richting werk te vinden. Maar het streven blijft onverminderd om samen leerlingen op te leiden en ze een realistisch beeld te geven van arbeid en beroep, nu en in de toekomst. Immers: *'It takes a village to raise a child'*.

Jacqueline Kerkhoffs

Stichting Platforms vmbo